

Μάθημα 1

Η πλειοψηφία κυβερνάει πάντοτε; Παράδειγμα για μια ιστορία

Ο πίνακας συνοψίζει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο/η εκπαιδευτικός ώστε να σχεδιάσει και να διδάξει το μάθημα.

Η άσκηση στις ικανότητες αφορά άμεσα την EDC/HRE.

Οι **μαθησιακός στόχος** υποδεικνύει όσα γνωρίζουν και κατανοούν οι μαθητές.

Οι **δραστηριότητες για τους μαθητές**, με τη **μέθοδο**, συγκροτούν το βασικό στοιχείο της διαδικασίας μάθησης.

Ο πίνακας για επιλογή **υλικού** υποστηρίζει την προετοιμασία του μαθήματος.

Ο **προσδιορισμός του διαθέσιμου χρόνου** δίνει ένα αδρό περίγραμμα για τη διαχείριση του χρόνου.

Άσκηση ικανοτήτων	Ανάλυση προβλήματος.
Μαθησιακός στόχος	Το πρόβλημα της «επίμονης πλειονότητας»: σε ένα δημοκρατικό σύστημα αποφασίζει η πλειοψηφία. Η μειονότητα αναμένεται ότι θα δεχθεί αυτή την αρχή και τις αποφάσεις της ψήφου της πλειονότητας. Τι συμβαίνει, όμως, όταν μονίμως μια μειονότητα μειοψηφεί;
Δραστηριότητες για τους μαθητές	Οι μαθητές προσδιορίζουν το πρόβλημα της «επίμονης πλειονότητας» και προτείνουν λύσεις.
Πηγές και υλικό	Φυλλάδιο για τους μαθητές 7.1: παράδειγμα με μια ιστορία (ένα αντίγραφο ανά μαθητή), μαρκαδόροι, χαρτί παρουσίασης.
Μέθοδος	Ατομική εργασία, εργασία σε ομάδες, συζήτηση σε ολομέλεια.
Προσδιορισμός διαθέσιμου χρόνου	<ol style="list-style-type: none">Εισαγωγή: αναφορά στο πρόβλημα. (15 λεπτά)Προσδιορισμός εργασιών. (20 λεπτά)Εργασία σε ομάδες. (10 λεπτά)

Επιπρόσθετες πληροφορίες

Το μάθημα βοηθάει τους μαθητές να προσεγγίσουν το ζήτημα της πλειονότητας/μειονότητας. Στη φανταστική ιστορία, το πρόβλημα παρουσιάζεται με τον απλούστερο δυνατό τρόπο. Ένα αθλητικό σωματείο παίρνει τη θέση μιας μικρο-κοινωνίας που αποτελείται από δύο ομάδες, μια μεγάλη και μια μικρή. Η λύση του προβλήματος – δηλαδή ο τρόπος εξισορρόπησης των δικαιωμάτων της πλειονότητας και της μειονότητας – προσομοιάζει στην κοινωνία και στην πολιτική κοινότητα.

Περιγραφή του μαθήματος

1. Εισαγωγή: Θέτοντας το πρόβλημα

Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί ότι το μάθημα θα ξεκινήσει με μια ιστορία. Μοιράζει το φυλλάδιο για τους μαθητές 7.1. Ένας μαθητής διαβάζει δυνατά την ιστορία. Είναι προτιμότερο να γίνει έτσι, γιατί οι μαθητές έρχονται πιο κοντά από το να διαβάσουν την ιστορία μόνοι τους, σιωπηλά.

Ο/η εκπαιδευτικός θέτει το ερώτημα:

«Ποιο είναι το πρόβλημα;»

Ζητάει από τους μαθητές να σκεφτούν το ερώτημα για μερικά λεπτά και να γράψουν την απάντηση. Με αυτό τον τρόπο, δίνει στους μαθητές που το χρειάζονται χρόνο για να σκεφτούν ή στους εσωστρεφείς μαθητές την ευκαιρία να συνεισφέρουν στη συζήτηση.

Με τη σειρά, στην ολομέλεια, οι μαθητές δίνουν τις απαντήσεις τους με βάση τις σημειώσεις τους. Ο/η εκπαιδευτικός ακούει και προτρέπει τους μαθητές να επεξηγήσουν με ακρίβεια τις ιδέες τους (ενεργητική ακρόαση). Μετά από περίπου 10 λεπτά, ο/η εκπαιδευτικός καταγράφει στον πίνακα τις πιο βασικές από τις ιδέες που ακούστηκαν. Είναι αναμενόμενο, οι μαθητές να αναφερθούν στη βασική αρχή της δημοκρατίας, που φαίνεται πως λειτουργεί για χάρη της μεγαλύτερης ομάδας, ενώ για τη μικρή ομάδα, είναι πιθανόν να γίνει αναφορά στην αρχή της μη-διάκρισης (ισότητα). Ο/η εκπαιδευτικός συνδέει τις ιδέες των μαθητών με αυτές τις κατηγορίες ώστε να δομήσει και να διευκολύνει τη συζήτηση.

Μια μικρή κοινωνία: το αθλητικό σωματείο	
Το πρόβλημα	Προτεινόμενες λύσεις
Παραβίαση των ίσων δικαιωμάτων	Πρέπει να γίνονται σεβαστά και τα συμφέροντα της μειονότητας (συμβιβασμός)
Αίσθηση διακρίσεων (παραβίαση των ίσων δικαιωμάτων)	Οι παίκτες του σκάκι εγκαταλείπουν το σωματείο (σενάριο αποτυχίας)
Νικητές και ηττημένοι πάντοτε οι ίδιοι («επίμονη πλειονότητα»)	
Η δημοκρατία τίθεται σε αμφισβήτηση	Αλλαγή του ορισμού της πλειονότητας
Η πλειονότητα αποφασίζει – οι χαμένοι διαφωνούν	

Οι μαθητές θα πρέπει να γνωρίζουν πως αυτού του είδους οι συγκρούσεις απαιτούν κάποιο είδος διακανονισμού. Η έξοδος των παικτών του σκάκι είναι δυνατόν να βλάψει τα συμφέροντα του συνόλου. Για παράδειγμα, κάθε σωματείο θα πρέπει να διαχειριστεί περισσότερα έξοδα. Οπότε, αξίζει τον κόπο να βρεθεί λύση που να λαμβάνει υπόψη τις αρχές της δημοκρατίας, αλλά και της ισότητας.

2. Προσδιορισμός εργασιών

α. Το πρόβλημα

Οι μαθητές θα έχουν αντιληφθεί, ήδη, πως η ιστορία παρουσιάζει προβλήματα που συναντάμε στην κοινωνία και πως το ζήτημα της πλειονότητας/μειονότητας έχει πολιτική διάσταση. Μελετώντας ένα παράδειγμα, αντί για την πραγματικότητα, το πρόβλημα γίνεται πιο ξεκάθαρο και οι εργασίες ευκολότερες. Τα αποτελέσματα αυτού του παραδείγματος μπορούν να εφαρμοστούν ή να συγκριθούν με την πραγματικότητα. Ο/η εκπαιδευτικός υπογραμμίζει τη σύνδεση ανάμεσα στην ιστορία και την πραγματικότητα, εξηγώντας τον σκοπό αυτής της εργασίας.

Πρέπει να τηρηθούν δύο αρχές: **δικαιοσύνη και δημοκρατία.**

Αφενός μεν, πρέπει να λυθεί με δικαιοσύνη το ζήτημα των αναγκών της πλειονότητας/μειονότητας – η μειονότητα δεν θα αποδεχθεί να εξουσιάζεται μονίμως και να βλέπει να συμφέροντα και τις ανάγκες της να αγνοούνται. Αφετέρου, δημοκρατία σημαίνει πως η πλειονότητα δίκαια επιμένει να έχει το δικαίωμα απόφασης στα χέρια της. Άρα, οι μαθητές θα πρέπει να σχεδιάσουν ένα καταστατικό που να συνδέει αυτές τις δύο αρχές.

Ο/η εκπαιδευτικός διανέμει τα φυλλάδια για τους μαθητές 7.2 και 7.3, και δίνει τους χρόνο να διαβάσουν το φυλλάδιο 7.2 σιωπηλά. Σε ένα σύντομο γύρο στην ολομέλεια, οι μαθητές συνδέουν τις βασικές προσεγγίσεις που αναφέρονται στο φυλλάδιο για τους μαθητές 7.2 με τις ιδέες που έχουν καταγραφεί στον πίνακα.

β. Η αναμενόμενη λύση

Οι μαθητές πρέπει να γνωρίζουν τι πρέπει να παραδώσουν. Σε μικρές ομάδες, θα επεξεργαστούν ένα σχέδιο καταστατικού που να περιέχει κανόνες, και να δίνει λύσεις στο σενάριο μιας «επίμονης πλειονότητας» που μονίμως πλειοψηφεί. Μπορούν να προτείνουν κανόνες λήψης αποφάσεων ή ακόμη και κανόνες κατανομής πόρων. Οι μαθητές δεν θα πρέπει να λησμονούν πως το αθλητικό σωματείο είναι μία μικρο-κοινωνία και πως το καταστατικό τους προσομοιάζει το σύνταγμα του κράτους. Εκπαιδευτικός και μαθητές αναφέρονται στο φυλλάδιο για τους μαθητές 7.3, όπου, αν είναι απαραίτητο, διευκρινίζονται κάποια ερωτήματα.

γ. Η διαδικασία

Τέλος, ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί τις τεχνικές πλευρές της εργασίας. Οι μαθητές φτιάχνουν ομάδες. Οι διαχειριστές υλικού εξασφαλίζουν μαρκαδόρους και χαρτί, ο/η εκπαιδευτικός δίνει οδηγίες στους διαχειριστές χρόνου, ώστε να φροντίσουν να είναι έτοιμες οι ομάδες ως το τέλος του δεύτερου μαθήματος.

Ο/η εκπαιδευτικός έχει αντιγράψει τη λίστα των βασικών ερωτημάτων του φυλλαδίου για τους μαθητές 7.3 σε ένα μεγάλο χαρτί (βλ. παρακάτω Μάθημα 3). Εξηγεί ότι αυτά τα βασικά ερωτήματα θα λειτουργήσουν ως λίστα ελέγχου βάσει της οποίας θα κρίνουν και θα συγκρίνουν τις ιδέες των μαθητών.

3. Εργασία σε ομάδες

Οι μαθητές σχηματίζουν ομάδες των 4 έως 6 μελών. Χρησιμοποιούν τον χρόνο που απέμεινε από το πρώτο μάθημα και συνεχίζουν στο δεύτερο μάθημα.

Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από τους προέδρους των ομάδων να τον συναντήσουν στο τέλος του μαθήματος και να τον ενημερώσουν για την πρόοδο των εργασιών της ομάδας τους.